

Käsiteltävä tässä kokouksessa

§ 151

Lausunto valtion liikuntaneuvoston liikuntapaikkarakentamisen suunta-asiakirjaluonnoksesta

HEL 2021-000494 T 12 03 00

Päätös

Kaupunginhallitus antoi liikuntapaikkarakentamisen suunta-asiakirjaluonnoksesta seuraavan lausunnon:

Helsingin kaupunki suhtautuu pääosin myönteisesti liikuntapaikkarakentamisen suunta-asiakirjaluonnokseen ja niihin muutoksiin, joita siinä esitetään verrattuna edelliseen suunta-asiakirjaan. Luonnoksessa on huomioitu useita liikuntapaikkarakentamisen uusia kehityssuuntia sekä pyritty selkeyttämään avustuksen myöntämisen perusteita ja hakemisen edellyttämiä selvityksiä.

Opetus- ja kulttuuriministeriö myöntää liikuntapaikkarakentamisen avustuksia sellaisille hankkeille, joiden kustannusarvio ylittää arvonnalisäverottomana 1 000 000 euroa. Aluehallintovirastot puolestaan myöntävät avustuksia hankkeille, joiden kustannusarvio alittaa 1 000 000 euroa. Suunta-asiakirjaluonnoksessa esitetään tämän rajan nostamista 1 200 000 euroon. Tällä ei ole Helsingin kaupungille vaikutusta avustusten hakuun.

Viime vuosina pääkaupunkiseudulla avustuksia ovat opetus- ja kulttuuriministeriöltä saaneet muun muassa Stadion-Säätiö (8 573 003 euroa vuonna 2018 ja 2 000 000 euroa vuonna 2019), Urhea-halli Oy (1 500 000 euroa vuonna 2019) ja Kaarelan liikuntakeskus (750 000 euroa vuonna 2020). Aluehallintovirastolta avustuksia ovat puolestaan saaneet muun muassa Kumpulan nurmikenttä Oy (90 000 euroa vuonna 2018) ja Laajasalon mailipelihalli (140 000 euroa vuonna 2019).

Helsingin kaupunki tukee uutta linjausta, jonka mukaan avustus voidaan myöntää myös hankkeisiin, jotka toteutetaan muilla kuin taserahoitusmallilla. Liikuntapaikkarakentamisen hankkeet on tyypillisesti toteutettu kunnissa taserahoituksella, mutta viime vuosina on otettu käyttöön uusia, taseen ulkopuolisia toteutus- ja rahoitusmalleja, joihin sisältyy pitkäaikainen kunnossapitopalveluja koskeva sopimus. Näissä kunta on liikuntapalvelujen järjestäjä, joka toteuttaa rakentamishankkeen itse omaan käyttöönsä, mutta yksityinen taho osallistuu hankkeen toteutukseen tai rahoittamiseen. Tämä vastaa monissa kunnissa kasva-

vaan tarpeeseen monipuolistaa rakennusten erilaisia rahoitusvaihtoehtoja.

Luonnoksessa on lisätty avustuksen edellytyksenä olevien ekologiseen rakentamiseen liittyvien selvitysten määrää ja laatua. Tämä tukee osaltaan Helsingin kaupungin energiansäästö- ja hiilineutraalisuustavoitteita. Suunta-asiakirjan valmistelussa tulisi harkita korotetun avustuksen myöntämistä, jos rakentamishanke ylittää merkittävästi tämänhetkisten rakennusmääräysten ympäristötavoitteiden tason. Tällä voitaisiin lisätä ympäristöystävällisten rakenteellisten ja teknisten ratkaisujen määrää. Vastaavalla tavalla voisi menetellä myös, jos hanke ylittää esteettömyyden perusvaatimukset.

Esteettömyys ja saavutettavuus on huomioitu luonnoksessa hyvin. Avustushakemuksessa edellytetään hankesuunnitelmaa, johon sisältyy liikuntapoliittinen selvitys. Tämä edellyttää kuvausta hankkeen vaikutuksista esteettömyyteen ja saavutettavuuteen. Suunta-asiakirjaa tulee kuitenkin täydentää esteettömyyden arvioinnin kriteereillä ja ohjeistaa tarkemmin, miten hakemusvaiheessa olevan hankkeen tulee kriteereihin vastata. Esteettömyyselvitystä tai -kartoitusta edellytetään yli 1 200 000 euron hankkeissa, mutta vastaava tulisi laatia myös pienemmistä hankkeista, jos jo ennen hankesuunnitelmaa tiedetään hankkeen olevan esteettömyyden kannalta merkittävä.

Luonnoksessa hakemukseen vaadittavien yksityiskohtaisten rakennus- ja teknisten selvitysten määrä on lisääntynyt. Tämä saattaa nostaa ratkaisevasti hankkeiden suunnittelun kustannuksia ennen avustuksen hakua ja siten vaikuttaa yksityisten hankkeiden toteutumiseen. Pienempiä yksityisiä hankkeita ei välttämättä ole kustannusten vuoksi mahdollista suunnitella niin pitkälle, että avustuksen hakuun vaadittavat suunnitelmat ja selvitykset olisivat laadittuina. Monen hankkeen toteutuminen riippuu suoraan avustuksen myöntämisestä, ja vasta hyväksytyn avustuspäätöksen jälkeen suunnittelussakin voidaan edetä tarkemmalle tasolle.

Opetus- ja kulttuuriministeriön vuosittain vahvistamaan liikuntapaikkarakentamisen rahoitussuunnitelmaan esitettävien hankkeiden hakuaikataulun muutos on Helsingin kaupungin näkökulmasta kannatettava. Hakuaika siirtyy joulukuun lopusta huhtikuun loppuun. Tämä eriyttää selkeästi seuraavalle vuodelle haettavat avustukset niistä rakentamishankkeista, joita esitetään mukaan kolmen seuraavan vuoden rahoitussuunnitelmakaudelle.

Helsingin kaupunki katsoo, että suunta-asiakirjan hyväksymisen yhteydessä tulisi kirjata ne lainsäädännön muutostarpeet, joilla voitaisiin vahvistaa suunta-asiakirjan tavoitteita ja sujuvoittaa avustusten hake-

misen ja myöntämisen prosessia. Tällainen on esimerkiksi luopuminen 15 vuoden vuokrasopimuksen vaatimuksesta normaaleissa kenttärakentamishankkeissa. Lisäksi ylipainehalleille mahdollisesti myönnettävien rakentamisavustusten edellytykset tulisi selkeyttää.

Helsingin kaupungin kannalta on myönteistä, että valtakunnallisilla hankkeilla on omat kriteerit. Näistä tulee käydä erilliset neuvottelut valtion ja kaupungin kesken.

Suunta-asiakirja on selvästä kehityksestään huolimatta vielä suhteellisen yleisluontoinen. Ei käy aivan selväksi, mikä sen käytännön vaikutus liikuntapaikkarakentamisen ja avustuspäätösten suuntajana jatkossa on. Helsingin kaupunki katsoo, että suunta-asiakirjan tulisi omalta osaltaan tukea voimakkaammin liikkumattomuuden vähentämisen ja arkiliikkumisen lisäämisen tavoitteita sekä mahdollistaa laajojen kuntalaisryhmien liikuntapaikkojen käyttö. Helsingissä nämä tavoitteet on kirjattu liikkumisohjelmaan, joka on yksi kaupungin keskeisistä strategiaohjelmista.

Esittelijä

kansliapäällikkö
Sami Sarvilinna

Lisätiedot

Maria Nyfors, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 21731
maria.nyfors(a)hel.fi

Liitteet

- 1 Liikuntapaikkarakentamisen suunta-asiakirjaluonnos
- 2 Kaupunkiympäristön toimialan lausunto 18.2.2021

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Otteet

Ote
Valtion liikuntaneuvosto

Päätösehdotus

Päätös on ehdotuksen mukainen.

Esittelijän perustelut

Valtion liikuntaneuvosto pyytää kaupungin lausuntoa liitteenä olevasta liikuntapaikkarakentamisen suunta-asiakirjaluonnoksesta.

Lausuntopyynnössä todetaan, että suomalaisen liikuntakulttuurin vahvuus on monipuolinen liikuntapaikkaverkosto ja liikkumiseen kannustavat luonto-olosuhteet. Liikuntapaikkarakentamisen avustaminen on keskeinen osa valtion liikuntapolitiikkaa. Liikuntapaikkarakentamisen avustuspoltiikkaa linjataan suunta-asiakirjoilla, jotka valmistellaan valtion liikuntaneuvoston ja opetus- ja kulttuuriministeriön yhteistyönä.

Valtion liikuntaneuvoston olosuhdejaosto on valmistellut liitteenä olevan luonnoksen uudesta suunta-asiakirjasta vuoden 2020 aikana. Helsingin kaupungin edustajana olosuhdejaostossa on ollut liikuntapaikkapäällikkö Petteri Huurre kulttuurin ja vapaa-ajan toimialalta.

Lausunnon antamisen alkuperäinen määräaika on 24.2., mutta sille on saatu lisäaikaa maanantaihin 1.3. asti. Valtion liikuntaneuvoston olosuhdejaoston kokous, jossa lausuntoja käsitellään, on tiistaina 2.3., joten kaupungin lausunto on annettava tässä kokouksessa.

Kaupungin lausunto perustuu kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunnan ja kaupunkiympäristön toimialan lausuntoihin.

Esittelijä

kansliapäällikkö
Sami Sarvilinna

Lisätiedot

Maria Nyfors, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 21731
maria.nyfors(a)hel.fi

Liitteet

- 1 Liikuntapaikkarakentamisen suunta-asiakirjaluonnos
- 2 Kaupunkiympäristön toimialan lausunto 18.2.2021

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Otteet

Ote
Valtion liikuntaneuvosto

Päätöshistoria

Kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunta 16.02.2021 § 17

HEL 2021-000494 T 12 03 00

Lausunto

Kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunta antoi asiasta seuraavan lausunnon:

Kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunta suhtautuu pääosin myönteisesti valtion liikuntaneuvoston liikuntapaikkarakentamisen suunta-asiakirjaan ja siihen tehtyihin muutosesityksiin. Suunta-asiakirjassa on huomioitu useita liikuntapaikkarakentamisen uusia kehityssuuntia sekä pyritty selkeyttämään avustuksen myöntämisen perusteita ja sen hakemisen edellyttämiä selvityksiä.

Opetus- ja kulttuuriministeriö ja aluehallintovirastot myöntävät vuosittain avustuksia liikuntapaikkarakentamiseen. Opetus- ja kulttuuriministeriö myöntää rakentamisavustuksia sellaisille liikuntapaikkahankkeille, joiden kustannusarvio ylittää 1 000 000 euroa (alv 0 %). Aluehallintovirastot puolestaan myöntävät avustuksia hankkeille, joiden kustannusarvio alittaa 1 000 000 euroa. Suunta-asiakirjassa esitetään tämän rajan nostamista 1 200 000 euroon.

Viime vuosina pääkaupunkiseudulla rakentamisavustuksia ovat opetus- ja kulttuuriministeriöltä saaneet muun muassa Stadion-Säätiö (8 573 003 euroa/2018 ja 2 000 000 euroa/2019), Urhea-halli Oy (1 500 000 euroa/2019) ja Kaarelan liikuntakeskus (750 000 euroa/2020). Aluehallintovirastolta rakentamisavustusta ovat puolestaan saaneet muun muassa Kumpulan nurmikenttä Oy (90 000 euroa/2018) ja Laajasalon mailipelihalli (140 000 euroa/2019).

Lautakunta tukee uutta linjausta, jonka mukaan avustus voidaan myöntää voimassa olevan lainsäädännön puitteissa myös hankkeisiin, jotka toteutetaan muilla kuin taserahoitusmallilla (kunnan suora investointi- budjettirahoitus), jos hanke täyttää valtionavustuksen saamisen edellytykset. Tämä vastaa monissa kaupungeissa ja kunnissa kasvavaan tarpeeseen monipuolistaa palvelurakennusten erilaisia rahoitusvaihtoehtoja.

Avustusta hakevalta liikuntapaikkarakentamishankkeelta edellytettävien ekologiseen rakentamiseen liittyvien selvitysten määrää ja laatua on lisätty. Tämä tukee myös Helsingin kaupungin energiansäästö- ja hiili-neutraalisuustavoitteita. Jos rakentamishanke ylittää merkittävästi tämän hetkisten rakennusmääräysten ympäristötavoitteiden tason, tulisi harkita korotetun avustuksen myöntämistä tällaisten rakenteellisten ja teknisten ratkaisujen määrän lisäämiseksi. Vastaavalla tavalla voisi menetellä myös, jos hanke ylittää esteettömyyden perusvaatimukset.

Uudessa suunta-asiakirjaluonnoksessa hakemukseen vaadittavien yksityiskohtaisten rakennusteknisten selvitysten määrä on selvästi lisääntynyt. Tämä voi vaikuttaa sellaisten yksityisten hankkeiden mahdollisuuteen hakea avustusta, joiden koko toteutuminen saattaa olla kiinni rakentamisavustuksen myöntämisestä.

Opetus- ja kulttuuriministeriön vuosittain vahvistaman liikuntapaikkarakentamisen rahoitussuunnitelmaan esitettävien hankkeiden hakuaikataulun muutos joulukuun lopusta huhtikuun loppuun on Helsingin kaupungin kannalta kannatettava muutos. Tämä eriyttää seuraavalle vuodelle haettavat rakennushankkeiden valtionavustukset siitä, että hankkeita esitetään mukaan kolmen seuraavan vuoden rahoitussuunnitelmakaudelle.

Liikuntapaikkarakentamisen suunta-asiakirjan hyväksymisen yhteydessä tulisi kirjata myös ne lainsäädännön muutostarpeet (esimerkiksi luopuminen 15 vuoden vuokrasopimuksen vaatimuksesta normaaleissa kenttärakentamishankkeissa), joilla voitaisiin edelleen vahvistaa tämän asiakirjan tavoitteita sekä sujuvoittaa avustushakemisen ja -myöntämisen prosessia avustushakijoiden näkökulmasta. Lisäksi tulisi edelleen selkeyttää ylipainehalleille mahdollisesti myönnettävien rakentamisavustusten edellytykset.

Helsingin kaupungin kannalta on myönteistä, että valtakunnallisilla hankkeilla on omat kriteerit. Näistä hankkeista tuli käydä erilliset neuvottelut valtion ja ko. kaupunkien kesken.

Liikkumishjelma on yksi Helsingin kaupungin keskeisistä strategiaohjelmista. Lautakunta painottaa, että liikuntapaikkarakentamisen suunta-asiakirjan tulisi omalta osaltaan tukea myös liikkumattomuuden vähentämisen ja arkiliikkumisen lisäämisen tavoitteita sekä mahdollistaa laajojen kuntalaisryhmien liikuntapaikkojen käyttö.

Liikuntapaikkarakentamisen suunta-asiakirja on selvästi kehityksessä huolimatta vielä osin kriteereiltään suhteellisen yleisluontoinen, joten on jossain määrin epäselvää, mikä on jatkossa sen käytännön vaikutus liikuntapaikkarakentamisen ja avustuspäätösten suuntaajana.

Käsittely

16.02.2021 Ehdotuksen mukaan

Asian esittelijänä toimi liikuntapaikkapäällikkö Petteri Huurre liikuntajohtaja Tarja Loikkasen jouduttua poistumaan kesken kokouksen.

Esittelijä

liikuntapaikkapäällikkö
Petteri Huurre

Lisätiedot

Petteri Huurre, liikuntapaikkapäällikkö, puhelin: 310 87791
petteri.huurre(a)hel.fi